శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ దశమస్కంధే పంచాశీతితమోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ దశమస్కంధే పంచాశీతితమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీబాదరాయణిరువాచ
అథైకదాఽఽత్మజౌ ప్రాప్తౌ కృతపాదాభివందనౌ ।
వసుదేవోఽభినంద్యాహ ప్రీత్యా సంకర్షణాచ్యుతౌ ॥ **1** ॥

మునీనాం స వచః శ్రుత్వా పుత్రయోర్ధామసూచకం ।
తద్వీర్యైర్జ్ఞాతవిశ్రంభః పరిభాష్యాభ్యభాషత ॥ **2** ॥

కృష్ణ కృష్ణ మహాయోగిన్ సంకర్షణ సనాతన ।
జానే వామస్య యత్ సాక్షాత్ ప్రధానపురుషౌ పరౌ ॥ **3** ॥

యత్ర యేన యతో యస్య యస్మై యద్ యద్ యథా యదా ।
స్యాదిదం భగవాన్ సాక్షాత్ ప్రధానపురుషేశ్వరః ॥ **4** ॥

ఏతన్నానావిధం విశ్వమాత్మసృష్టమధోక్షజ ।
ఆత్మనానుప్రవిశ్యాత్మన్ ప్రాణో జీవో బిభర్ష్యజ ॥ **5** ॥

ప్రాణాదీనాం విశ్వసృజాం శక్తయో యాః పరస్య తాః ।
పారతంత్ర్యాద్ వై సాదృశ్యాద్ ద్వయోశ్చేష్టైవ చేష్టతాం ॥ **6** ॥

కాంతిస్తేజః ప్రభా సత్తా చంద్రాగ్న్యర్క్షవిద్యుతాం ।
యత్ స్థైర్యం భూభృతాం భూమేర్వృత్తిర్గంధోఽర్థతో భవాన్ ॥ **7** ॥

తర్పణం ప్రాణనమపాం దేవత్వం తాశ్చ తద్రసః।
ఓజః సహో బలం చేష్టా గతిర్వాయోస్తవేశ్వర ॥ **8** ॥

దిశాం త్వమవకాశోఽసి దిశః ఖం స్ఫోట ఆశ్రయః।
నాదో వర్ణస్త్వమోంకార ఆకృతీనాం పృథక్కృతిః ॥ **9** ॥

ఇంద్రియం త్వింద్రియాణాం త్వం దేవాశ్చ తదనుగ్రహః।
అవబోధో భవాన్ బుద్ధేర్జీవస్యానుస్మృతిః సతీ ॥ **10** ॥

భూతానామసి భూతాదిరింద్రియాణాం చ తైజసః।
వైకారికో వికల్పానాం ప్రధానమనుశాయినాం ॥ **11** ॥

నశ్వరేష్విహ భావేషు తదసి త్వమనశ్వరం।
యథా ద్రవ్యవికారేషు ద్రవ్యమాత్రం నిరూపితం ॥ **12** ॥

సత్త్వం రజస్తమ ఇతి గుణాస్తద్వృత్తయశ్చ యాః।
త్వయ్యద్ధా బ్రహ్మణి పరే కల్పితా యోగమాయయా ॥ **13** ॥

తస్మాన్న సంత్యమీ భావా యర్హి త్వయి వికల్పితాః।
త్వం చామీషు వికారేషు హ్యన్యదావ్యావహారికః ॥ **14** ॥

గుణప్రవాహ ఏతస్మిన్నబుధాస్త్వఖిలాత్మనః।
గతిం సూక్ష్మామబోధేన సంసరంతీహ కర్మభిః ॥ **15** ॥

యదృచ్ఛయా నృతాం ప్రాప్య సుకల్పామిహ దుర్లభాం।
స్వార్థే ప్రమత్తస్య వయో గతం త్వన్మాయయేశ్వర ॥ **16** ॥

అసావహమ్మమైవైతే దేహే చాస్యాన్వయాదిషు।
స్నేహపాశైర్నిబధ్నాతి భవాన్ సర్వమిదం జగత్ ॥ **17** ॥

యువాం న నః సుతౌ సాక్షాత్ ప్రధానపురుషేశ్వరౌ।
భూభారక్షత్రక్షపణ అవతీర్ణౌ తథాఽఽత్థ హ ॥ **18** ॥

తత్తే గతోఽస్మ్యరణమద్య పదారవింద -
మాపన్నసంసృతిభయాపహమార్తబంధో।
ఏతావతాలమలమింద్రియలాలసేన
మర్త్యాత్మదృక్ త్వయి పరే యదపత్యబుద్ధిః ॥ **19** ॥

సూతీగృహే నను జగాద భవానజో నౌ
సంజజ్ఞ ఇత్యనుయుగం నిజధర్మగుప్త్యై।
నానాతనూర్గగనవద్ విదధజ్జహాసి
కో వేద భూమ్న ఉరుగాయ విభూతిమాయాం ॥ **20** ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
ఆకర్ణ్యేత్థం పితుర్వాక్యం భగవాన్ సాత్వతర్షభః।
ప్రత్యాహ ప్రశ్రయానమ్రః ప్రహసఞ్శ్లక్ష్ణయా గిరా ॥ **21** ॥

శ్రీభగవానువాచ
వచో వః సమవేతార్థం తాతైతదుపమన్మహే।
యన్నః పుత్రాన్ సముద్దిశ్య తత్త్వగ్రామ ఉదాహృతః ॥ **22** ॥

అహం యూయమసావార్య ఇమే చ ద్వారకౌకసః।
సర్వేఽప్యేవం యదుశ్రేష్ఠ విమృశ్యాః సచరాచరం ॥ **23** ॥

ఆత్మా హ్యేకః స్వయంజ్యోతిర్నిత్యోఽన్యో నిర్గుణో గుణైః।
ఆత్మసృష్టైస్తత్కృతేషు భూతేషు బహుధేయతే ॥ **24** ॥

ఖం వాయుర్జ్యోతిరాపో భూస్తత్కృతేషు యథాశయం।
ఆవిస్తిరోఽల్పభూర్యేకో నానాత్వం యాత్యసావపి ॥ **25** ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
ఏవం భగవతా రాజన్ వసుదేవ ఉదాహృతం।
శ్రుత్వా వినష్టనానాధీస్తూష్ణీం ప్రీతమనా అభూత్ ॥ **26** ॥

అథ తత్ర కురుశ్రేష్ఠ దేవకీ సర్వదేవతా।
శ్రుత్వాఽఽనీతం గురోః పుత్రమాత్మజాభ్యాం సువిస్మితా ॥ **27** ॥

కృష్ణరామౌ సమాశ్రావ్య పుత్రాన్ కంసవిహింసితాన్।
స్మరంతీ కృపణం ప్రాహ వైక్లవ్యాదశ్రులోచనా ॥ **28** ॥

దేవక్యువాచ
రామ రామాప్రమేయాత్మన్ కృష్ణ యోగేశ్వరేశ్వర।
వేదాహం వాం విశ్వసృజామీశ్వరావాదిపూరుషౌ ॥ **29** ॥

కాలవిధ్వస్తసత్త్వానాం రాజ్ఞాముచ్చావచ్తవర్తినాం।
భూమేర్భారాయమాణానామవతీర్ణౌ కిలాద్య మే ॥ **30** ॥

యస్యాంశాంశాంశభాగేన విశ్వోత్పత్తిలయోదయాః।
భవంతి కిల విశ్వాత్మంస్తం త్వాద్యాహం గతిం గతా ॥ **31** ॥

చిరాన్మృతసుతాదానే గురుణా కాలచోదితౌ।
ఆనిన్యథుః పితృస్థానాద్ గురవే గురుదక్షిణాం ॥ **32** ॥

తథా మే కురుతం కామం యువాం యోగేశ్వరేశ్వరౌ।
భోజరాజహతాన్ పుత్రాన్ కామయే ద్రష్టుమాహృతాన్ ॥ **33** ॥

ఋషిరువాచ
ఏవం సంచోదితౌ మాత్రా రామః కృష్ణశ్చ భారత।
సుతలం సంవివిశతుర్యోగమాయాముపాశ్రితౌ ॥ **34** ॥

తస్మిన్ ప్రవిష్టావుపలభ్య దైత్యరాడ్
విశ్వాత్మదైవం సుతరాం తథాఽఽత్మనః।
తద్దర్శనాహ్లాదపరిప్లుతాశయః
సద్యః సముత్థాయ ననామ సాన్వయః ॥ **35** ॥

తయోః సమానీయ వరాసనం ముదా
నివిష్టయోస్తత్ర మహాత్మనోస్తయోః।
దధార పాదావవనిజ్య తజ్జలం
సవృంద ఆబ్రహ్మ పునద్ యదంబు హ ॥ **36** ॥

సమర్హయామాస స తౌ విభూతిభి -
ర్మహార్హవస్త్రాభరణానులేపనైః।
తాంబూలదీపామృతభక్షణాదిభిః
స్వగోత్రవిత్తాత్మసమర్పణేన చ ॥ **37** ॥

స ఇంద్రసేనో భగవత్పదాంబుజం
బిభ్రన్మహుః ప్రేమవిభిన్నయా ధియా।
ఉవాచ హానందజలాకులేక్షణః
ప్రహృష్టరోమా నృప గద్గదాక్షరం ॥ **38** ॥

బలిరువాచ
నమోఽనంతాయ బృహతే నమః కృష్ణాయ వేధసే।
సాంఖ్యయోగవితానాయ బ్రహ్మణే పరమాత్మనే ॥ **39** ॥

దర్శనం వాం హి భూతానాం దుష్ప్రాపం చాప్యదుర్లభం।
రజస్తమఃస్వభావానాం యన్నః ప్రాప్తౌ యదృచ్ఛయా ॥ **40** ॥

దైత్యదానవగంధర్వాః సిద్ధవిద్యాధ్రచారణాః।
యక్షరక్షఃపిశాచాశ్చ భూతప్రమథనాయకాః ॥ **41** ॥

విశుద్ధసత్త్వధామ్న్యద్ధా త్వయి శాస్త్రశరీరిణి।
నిత్యం నిబద్ధవైరాస్తే వయం చాన్యే చ తాదృశాః ॥ **42** ॥

కేచనోద్బద్ధవైరేణ భక్త్యా కేచన కామతః।
న తథా సత్త్వసంరబ్ధాః సన్నికృష్టాః సురాదయః ॥ **43** ॥

ఇదమిత్థమితి ప్రాయస్తవ యోగేశ్వరేశ్వర।
న విదంత్యపి యోగేశా యోగమాయాం కుతో వయం ॥ **44** ॥

తన్నః ప్రసీద నిరపేక్షవిమృగ్యయుష్మ -
త్పాదారవిందధిషణాన్యగృహాంధకూపాత్।
నిష్క్రమ్య విశ్వశరణాంఘ్ర్యుపలబ్ధవృత్తిః
శాంతో యథైక ఉత సర్వసఖైశ్చరామి ॥ **45** ॥

శాధ్యస్మానీశితవ్యేశ నిష్పాపాన్ కురు నః ప్రభో।
పుమాన్ యచ్ఛ్రద్ధయాఽఽతిష్ఠంశ్చోదనాయా విముచ్యతే ॥ **46** ॥

శ్రీభగవానువాచ
ఆసన్ మరీచేః షట్ పుత్రా ఊర్ణాయాం ప్రథమేఽంతరే।
దేవాః కం జహసుర్వీక్ష్య సుతాం యభితుముద్యతం ॥ **47** ॥

తేనాసురీమగన్ యోనిమధునావద్యకర్మణా।
హిరణ్యకశిపోర్జాతా నీతాస్తే యోగమాయయా ॥ **48** ॥

దేవక్యా ఉదరే జాతా రాజన్ కంసవిహింసితాః।
సా తాంఛోచత్యాత్మజాన్ స్వాంస్త ఇమేఽధ్యాసతేఽంతికే ॥ **49** ॥

ఇత ఏతాన్ ప్రణేష్యామో మాతృశోకాపనుత్తయే।
తతః శాపాద్ వినిర్ముక్తా లోకం యాస్యంతి విజ్వరాః ॥ **50** ॥

స్మరోద్గీథః పరిష్వంగః పతంగః క్షుద్రభృద్ ఘృణీ।
షడిమే మత్ప్రసాదేన పునర్యాస్యంతి సద్గతిం ॥ **51** ॥

ఇత్యుక్త్వా తాన్ సమాదాయ ఇంద్రసేనేన పూజితౌ।
పునర్ద్వారవతీమేత్య మాతుః పుత్రానయచ్ఛతాం ॥ **52** ॥

తాన్ దృష్ట్వా బాలకాన్ దేవీ పుత్రస్నేహస్నుతస్తనీ ।
పరిష్వజ్యాంకమారోప్య మూర్ధ్న్యజిఘ్రదభీక్ష్ణశః ॥ **53** ॥

అపాయయత్ స్తనం ప్రీతా సుతస్పర్శపరిప్లుతా ।
మోహితా మాయయా విష్ణోర్యయా సృష్టిః ప్రవర్తతే ॥ **54** ॥

పీత్వామృతం పయస్తస్యాః పీతశేషం గదాభృతః ।
నారాయణాంగసంస్పర్శప్రతిలబ్ధాత్మదర్శనాః ॥ **55** ॥

తే నమస్కృత్య గోవిందం దేవకీం పితరం బలం ।
మిషతాం సర్వభూతానాం యయుర్ధామ దివౌకసాం ॥ **56** ॥

తం దృష్ట్వా దేవకీ దేవీ మృతాగమననిర్గమం ।
మేనే సువిస్మితా మాయాం కృష్ణస్య రచితాం నృప ॥ **57** ॥

ఏవంవిధాన్యద్భుతాని కృష్ణస్య పరమాత్మనః ।
వీర్యాణ్యనంతవీర్యస్య సంత్యనంతాని భారత ॥ **58** ॥

సూత ఉవాచ
య ఇదమనుశృణోతి శ్రావయేద్ వా మురారే -
శ్చరితమమృతకీర్తేర్వర్ణితం వ్యాసపుత్త్రైః ।
జగదఘభిదలం తద్భక్తసత్కర్ణపూరం
భగవతి కృతచిత్తో యాతి తత్క్షేమధామ ॥ **59** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
దశమస్కంధే ఉత్తరార్ధే మృతాగ్రజానయనం నామ పంచాశీతితమోఽధ్యాయః ॥